KULTUR brücke FRATRES

Dějkujeme všem podporovatelům a sponzorům!

bm:uk · KULTUR NIEDERÖSTERREICH · MARKT-GEMEINDE WALDKIRCHEN · MARKT-GEMEINDE DOBERSBERG · Raiffeisenlandesbank Niederösterreich-Wien · RAIFFEISENKASSE Dobersberg/Waldkirchen · SPARKASSE Waldviertler Sparkasse von 1842 www.wspk.at · REISSMÜLLER BAU · KASSES · HANDL · LONGIN · KOCH

letní program 2011

Kulturbrücke Fratres
Fratres 11
A-3844 Waldkirchen/Thaya

Tel./Fax: +43(0)2843/2874 o. 0664/4305651
E-Mail: kulturbruecke@museumhumanum.com
Websites: **www.museumhumanum.com**
www.kulturbruecke.com

21. května 2011, 15.00, Dvůr Fratres

CELOSVĚTOVÁ ETIKA & LIDSKÁ PRÁVA KTERÉ HODNOTY PLATÍ PRO NAPŘÍČ KULTURAMI?

Existuje mnoho snah formulovat globálně závazný kodex norem a hodnot. Přehlíží přitom Západ skutečnost, že individuální práva představují základ (jen) evropského myšlení? Jak věrohodné jsou naše morální výzvy? Nepotřebuje neustále vyžadovaná lidská důstojnost také strukturální předpoklady? – Pokus o kontroverzi.

VÝSTAVA: UMĚNÍ JAKO PROŽITEK, HANS STAUDACHER / PETER WEBER

Hans Staudacher, nar. 1923, se kromě multimediálních akcí (např. „pálení obrazů" před budovou spolku umění Videňská Secese) od 60. let konsekventně věnuje nefigurálnímu malířství. V centru jeho děl stojí spontánní gesto, které udělalo ze Staudachera jednoho z nejvýznamnějších exponentů rakouského umění 20. století.
– Kulturní most vystavuje triptychon a další velkoformátová díla, jejichž univerzální symbolika překračuje všechny hranice.
Výtvarný rituál začíná Peter Weber, nar. 1957 v Grieskirchenu (HR), loupáním kůry stromu, odhalováním prvního „náznaku ukryté skulptury", přičemž roste napětí mezi cíleným hrubým násilím a precizním řezem.
Dřevěné objekty P. Webera vznikají většinou bez předchozích skic.
Uvede: *Mgr. Lucas Cuturi*

REFERÁT: PETER CORETH EVROPSKÁ AROGANCE

Takzvaný „první svět" si dlouho osoboval právo určovat hegemonii globálních hodnot, což často vedlo k explozivnímu světovému bezvládí, jehož charakteristikou je ztráta spirituality, unifikace kultury a radikální materializace všech oblastí života, doprovázená ničivými sociálními a ekologickými účinky. Chce Západ lidi osvobodit nebo jen hospodářsky využít? Máme zde co do činění s rozporem mezi hlásanými a praktickými hodnotami? Jsou pokusy o prosazení „lidských práv" ve světovém měřítku jen právní a morální zastřešení globalizace?

PŘEDNÁŠKA: PROFESOR HANNES PICHLER UNIVERZÁLNÍ LIDSKÉ PRÁVO

Kde není z lásky k bližnímu zajištěn respekt k ostatním, jsou to lidská práva, která přinášejí svobodu a jistotu. Ochranu si zaslouží každý, bez ohledu na pohlaví, národnost, věk, kulturu a náboženství, v případě ohrožování a nedodržování lidských práv.
Univ. Prof. Dr. Hannes Pichler je historikem práva a ordinář univerzity ve Štýrském Hradci. Zjišťuje výrazný pokrok ve vývoji lidských práv a nevidí žádnou potřebu tento vývoj uzpůsobit a zohlednit přitom mimoevropské kulturní tradice. Profesor Pichler – sám proslulý protagonista lidských práv a autor příslušných prací – je přesvědčen, že existující kodex lidských práv je třeba prosadit na celém světě.
Panelová diskuze: *Moderuje* ***Dr. Monika Gierth*** *(Nadace Weltethos)*

POCTA THOMASU BERNHARDOVI LITERÁRNÍ KONCERT S OTTOU LECHNEREM A ANNE BENNENTOVOU

Akordeonista **Otto Lechner** a herečka **Anne Bennent** ve vzpomínkovém roce Thomase Bernharda jde ve stopách spisovatele, narozeného před 80 lety, nemilosrdného moralisty, který proměnil slabiny svých vrstevníků ve významnou literaturu.
Pozoruhodná muzikálnost Otto Lechnera a jeho naprostá oddanost ke svému nástroji uplatňuje etnickou a kulturní rozmanitost; známá herečka Anne Bennent nezaměnitelným způsobem zvýrazňuje jazyk Thomase Bernharda: A. Bennent přednese ukázky z románů T. Bernharda *Frost (Mráz)* a *Holzfällen (Kácení dřeva)* za doprovodu akordeonu.

11. června 2011, 15.00, Dvůr Fratres

UMĚNÍ & ŘEMESLO PŘÍKLAD KREATIVNÍ PEDAGOGIKY

Dříve se velcí mistři považovali za jednoduché řemeslníky ve službách vyšší věci. Čím to, že mýtus o „geniálním umělci" shodil řemeslníky z trůnu a šíří omyl, že se umění může obejít bez ovládání řemesla? Kulturní Most hledá nové aspekty a zaměří svůj pohled na dnešní pedagogiku umění: Jak se dnes nakládá s kreativním potenciálem žáků a studentů?

VÝSTAVA AKADEMIE V LAAS: „CONDITION D´ESPRIT" – MATERIÁL OBSAHUJE NÁPADY

20 absolventů *Odborného kurzu návrhářství a tvorby, jehož zakladatelem je* **Dr. Josef Perger,** představí své práce. Základní myšlenkou je zjemnění smyslového poznání. Ruka přitom není služebníkem hlavy, nýbrž mediem, které prozkoumává a hledá vlastnosti obsažené v materiálu. *Oko* vidí tvary, které se dále rozvíjejí a přesahují mozkem prvotně vnímaný obraz. Pedagogickým cílem není udělat z účastníků „umělce"! Spíše by se z nich měli stát řemeslníci s jemným citem pro tvar, volbu materiálu a integraci objektů do stávajícího kontextu. V centru při tom stojí praktická výtvarná výchova, kterou vede akademický sochař **Magnus Pöhacker.**
Vědomě lokální zaměření tohoto náročného *řemeslného umění* je zajímavým spojením mezi středoevropskými kulturními oblastmi Graubündenu (CH), Jižního Tyrolska a Waldviertelu. Docent Dr. Perger (Univerzita Innsbruck) a profesor **Dr. Thomas Gronegger,** děkan *New Design University* v St. Pöltenu, jsou partnery v kooperaci s *Glonerm Caminadou* (katedra ETH v Curychu). Objasní roli ruky při řemeslné a umělecké tvorbě a v diskusi se podělí o svůj koncept umělecké pedagogiky.

ŘEMESLO PSANÍ ČETBA: JOSEF HASLINGER

Autor **Josef Haslinger,** nar. 1955 ve Zwettlu, získal mnohá ocenění za svá díla („Opernball", „Vaterspiel", „Zugvögel"…) vedle spisovatelské činnosti působí jako profesor literární estetiky v Lipsku. Spolu s Ulrichem Treichelem vydali knihu „Schreiben lernen – Schreiben lehren" (Vyučovat a učit se psaní), ve které docenti a autoři informují o školách psaní, metodách výuky a o řemesle psaní z mezinárodní perspektivy.
V roce 2010 byl Josef Haslinger písařem města Mainz. Nedávno získal Cenu města Vídně a čestné uznání rakouského knižního obchodu.
– Ve Fratres promluví J. Haslinger a přečte úryvky ze své nové prózy.

KONCERT EPY EPY: ŠANSONY Z ČESKÉ REPUBLIKY

Zpěvačka **Epy Epy** patří k nejsvéhlavějším talentům české hudební scény. Během svých koncertů zaujala svým jedinečným stylem domácí i mezinárodní publikum. Media ji označila jako mistryni jemných tónů a současně ji chválila za její kritický a bez iluzorní pohled na dnešní svět. Většinu svých šansonů zpívá francouzsky za doprovodu kytary: melancholické, poetické, erotické…

Návštěvy po zahájení výstav po dohodě možné.
PROSÍME, DOSTAVTE SE VČAS!

9. července 2011, 15.00, Dvůr Fratres

FENOMÉN „MASKA" – ÚKRYT, PROMĚNA, ZRCADLOVÝ OBRAZ

Masky doprovázejí člověka v rozmanitých rolích již mnohá tisíciletí: začarují, ukryjí, chrání nebo proměňují své nositele. V odcizení a iritaci leží šance na proměnu a poznání. Téma masky nás nechá nahlédnout do duševního života jednotlivce nebo společnosti. Kulturní Most se pokusí o pohled na tento fenomén prostřednictvím různých oborů.

VÝSTAVA ZAPŮJČENÝCH OBJEKTŮ ZE SBÍRKY JOHANNA BAUMGARTNERA

Ve významné sbírce masek **Johanna Baumgartnera** se kromě jiného nacházejí působivé masky bubáků, strašidel a čertů, používaných při zimních alpských obyčejích, znázorňujících relikty prastarého myšlení.
Známá expertka na lidové zvyky **Dr. Ulrike Kammerhofer-Aggermann** objasní význam alpských masek přechodně vystavených ve Fratres.

VÝSTAVA: HELMA RUD MASKY ŽIVOTA A SMRTI

Objekty umělkyně **Helmy Rud** žijící v Anglii – masky ze skla a drátů tvoří poutavý protiklad k alpským maskám určeným pro lidové zvyky: fascinující dialog na různých úrovních.

CO ZNAMENÁ MASKOVÁNÍ? PŘEDNÁŠKA HERBERTA HOPFGARTNERA

Muzikolog **Dr. Herbert Hopfgartner** objasní fenomén masek a jejich funkcí z různých pohledů. Existují antropologické konstanty v maskách různých kultů? V čem se liší africká iniciační maska od alpské masky čerta nebo venezuelské karnevalové masky? Co znamená nosit masku, jaká je její souvislost s hudbou a tancem?

PICASSO A MASKA - STATEMENT: LUCAS CUTURI

Pro etnology platí *maska* za něco daného. V rozporu s tím je na její význam ve vývoji umění málo brán zřetel. Vídeňský kunsthistorik a kurátor, **Mgr. Lucas Čuturi,** se zabývá významem masky v moderním a současném umění. Zejména ve vztahu k Picassovi, který by vášnivým sběratelem afrických a zaoceánských masek.

KARLHEINZ HACKL: MASKY HERCŮ

Od dob starých her řecké antiky je maska neodlučitelná divadelní rekvizita. Rakouský herec, **Karlheinz Hackl,** známý z jeviště i filmu, čte a vyprávi na dané téma. Soustřeďuje se na *Moment proměny* a spojuje téma masky se světem divadla.

ALPSKÝ ROH – KONCERT: EXPERIMENT TÓNŮ OD WILLI SCHWEIGERA

Hornista a sólista orchestru Mozartea, **Willi Schweiger,** používá tento tradiční alpský hudební nástroj při odvážném experimentu. – Něco, co jste ještě určitě neslyšeli!

13. srpna 2011, 15.00, Dvůr Fratres

CIVILNÍ ODPOR NOVÝ STRACH VLÁDNOUCÍCH

V první půlce roku 2011 nastal, zdá se, obrat doby: Emancipační hnutí v arabských zemích vymetá diktátory. Současně zažíváme v jiných částech světa masový odpor rozhořčených občanů proti ohrožení atomovými elektrárnami. Utlačování, klamání, poručnictví už nebude dále akceptováno. – Kulturní Most zkoumá metody civilního odporu.

PŘEDNÁŠKA: MAITRE EDOUARD JOLLY CIVILNÍ PŘÍRODNÍ KATASTROFY ANEB PODSTATA PÁDU

Nukleární katastrofa ve Fukushimě ukazuje jak aktuální je sporná téze filosofa **Günthera Anderse** (1902-1992), podle které je v boji proti civilnímu a vojenskému využívání atomové energie v případě nutnosti nezbytné použít i násilí. Je třeba přejít od proslovů a demonstrací k sabotáži tohoto zničujícího potenciálu dřív, než bude pozdě. Günter Anders poukazuje na existenci atomových elektráren jako na stav nouze, kdy je násilná sebeobrana postižených legitimní. Jeho kniha „Stav nouze a sebeobrana" zůstala nedokončena. – **Maitre Edouard Jolly** se ve Vídni zabývá výzkumem díla Günthera Anderse.

SEBEOBRANA PROTI POLITICE JADERNÉ ENERGIE? ČTENÍ Z NEUVEŘEJNĚNÉ POZŮSTALOSTI GÜNTHERA ANDERSE

Ve spolupráci s *Rakouskou národní knihovnou* představí Kulturní most Fratres pozůstalost velkého politického myslitele a bojovníka za občanská práva.

REVOLUCE BYLA JIŽ DÁVNO PLÁNOVÁNA: „TAK JSME SVRHLI MUBARAKA" – ZPRÁVA JEDNOHO ÚČASTNÍKA

Co mohou dokázat bezbranní civilisté proti ozbrojené armádě, bandám násilníků a vařícím se tankům? Demonstranti z náměstí Tahiri v Kahiře ukázali celému světu jak je možno nenásilným odporem čelit státní moci!
Co je u nás méně známé: Egyptská revoluce byla – za podpory nových médií – připravována od roku 2006 a od dubna 2010 přesně plánována.
– Egyptský komponista **Hossam Mahmoud** nás seznámí s jeho velkolepými, ale i traumatickými zážitky dění s dodnes nejistým koncem.

VIDEO-PREZENTACE Z KÁHIRY

Kritické týdny mezi nadějí a smrtelnou úzkostí. – Vzrušující deník revoluce ve fotografii.
– Rozhovor publika s očitým svědkem událostí.

KONCERT: BIZ-DOBREK-DUO (ČÁST SKUPINY „DOBREK-BISTRO")

Krzysztof Dobrek (akordeon) a **Allosha Biz** (housle) se v žánru „world-music" suverénně pohybují širokým repertoárem, od slovanské lidové hudby, salsy, tanga, bossa novy, jazzu až po cikánský swing. Svou virtuositou a jemným smyslem pro kulturní nuance nadchne jádro kultovní skupiny „Dobrek Bistro" každé publikum!

Výstava masek zůstává otevřena!

27. srpna 2011, 15.00, Dvůr Fratres

„ZELENÝ PÁS": EVROPSKÁ VIZE

Po pádu „železné opony" v roce 1989 se setkali zástupci ochránců přírody ze západního i východního Německa, aby se dohodli na zachování biotopů nacházejících podél bývalé německé vnitrostátní hranice tvořící ekologickou síť a živý památník. Od té doby zažívá tento projekt geografické rozšíření a časem by měl vzniknout široký zelený pás od Baltského moře až na Jadran. Našemu příhraničnímu regionu se zde otvírají nové perspektivy, které jsou však našimi politiky zatím zcela ignorovány.

VÝSTAVA: FOTOGRAFIE MOLLY RADECKY

Fotografie citlivé umělkyně **Molly Radecky** zavádějí pozorovatele do neznámých končin, do cizího světa uprostřed Evropy.

REFERÁT: SASCHA STIPSITS HRANICE DĚLÍ, PŘÍRODA SPOJUJE

Vedoucí institutu *Center for the Future* (Slavonice), **Sascha Stipsits,** promluví o „Zeleném pásu Evropy" a o možnostech, které tento projekt nabízí regionu Waldviertel/Jižní Čechy/Jižní Morava. Jedná se o transformaci bývalé zóny smrti v jedinečný zelený pás naplněný rozmanitými druhy fauny a flory. Co bylo jinde již dávno naší civilizací zničeno, musí zde přežít. – Apel na politiky odpovědné za tento kraj, aby *správně* nastavili výhybky.

PREMIÉRA FILMU LENKY OVČÁČKOVÉ: „KRAJINA A PAMĚŤ"

V rámci dlouhodobého projektu filmové dokumentace o životě v příhraničí objevila režisérka **Lenka Ovčáčková** (Praha/Vídeň) poklady středoevropské životní kultury a zaznamenala je na působivých fotografiích.
Z rozhovorů se starousedlíky a přistěhovalci z měst o jejich životních cestách a moudrostech je zřejmé, že všichni jsou ovlivnění příhraniční krajinou.
– Procházka nejen podél Dyje a Moravy, ale i Beskydami, Bílými Karpatami a Pošumavím.

ZPRÁVA DANIELA MOURKA

Jak se jednotlivé státy staví k této ekologické výzvě? Jak funguje jejich spolupráce?
– Ředitel **Daniel Mourek** je koordinátor projektů *Greenways* a vedoucí sjednocených spolků a organizací na ochranu přírody v Čechách.
Greenways – Zelené stezky jsou trasy, komunikace nebo přírodní koridory využívané v souladu s jejich ekologickou funkcí a potenciálem pro sport, turistiku a rekreaci.

Promítání dokumentu o dosavadním průběhu projektu „Zelený pás".

Rámcový hudební program:
„SRPEN" – lyricko experimentálního kytarové duo z Ostravy.

Výstava masek zůstává otevřena!

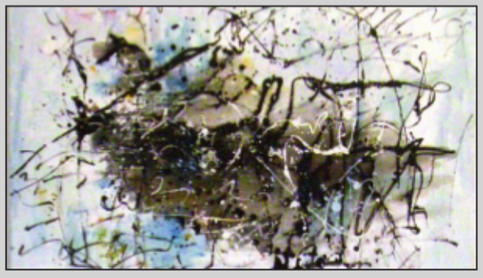

Hans Staudacher

Hansjörg Alber

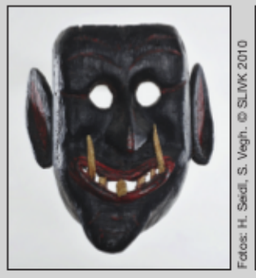

Maska čerta (Pinzgau?)

Fotos: H. Seidl, S. Vegh. © SLIVK 2010

Maska přišery (Tirolsko)

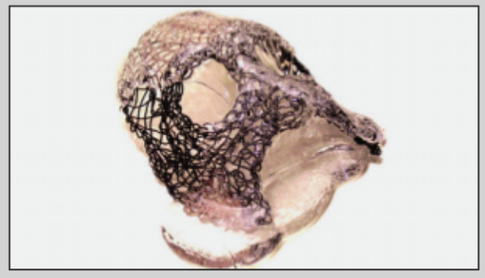

Helma Rud

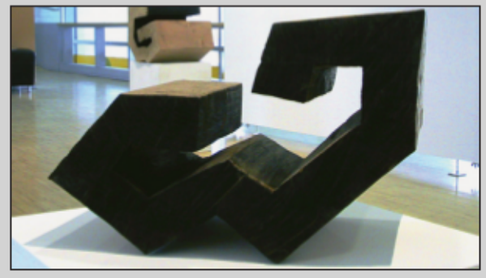

Peter Weber